

Рим клубы және оның жаһандық мәселелерді зерттеудегі рөлі

**Алмаханова Н.А. мәдени антропология 2 - курс магистранты
Аликбаева М.Б. Дінтану және мәдениеттану кафедрасының филос.ғ.к.,
аға оқытушы**

Рим клубы және оның жаһандық мәселелерді зерттеудегі рөлі

Рим клубы – адамзат алдында тұрған жаһандық проблемаларды зерттеу мақсатында 1968 жылы құрылған ықпалды халықаралық үкіметтік емес ұйым. Клуб тұрақты даму стратегияларын және дағдарыстық жағдайлардан шығудың шешімдерін әзірлейтін экономистерді, саясаткерлерді, ғалымдарды және қоғам қайраткерлерін біріктіреді.

Рим клубының пайда болуы

- Рим клубын 1968 жылы мүдделі ғалымдар, саясаткерлер және бизнесмендер тобы құрды. қоршаған ортаның жағдайы және табиғи ресурстардың сарқылуы.
- Клуб айналыстыжаһандық тенденциялар мен проблемаларды зерттеу және модельдеу халықтың өсуі, ластану, ресурстардың сарқылуы, азық-түлік қауіпсіздігі сияқты.
- Клубтың негізін қалаушылар итальяндық кәсіпкер болды Аурелио Печчеи және Александр Кинг, Ұлыбританиядан келген ғалым және мемлекеттік қызметкер.

Рим клубының негізгі идеялары мен принциптері

- **Жүйелік тәсіл:** Рим клубы жаһандық мәселелерді адамзат пен қоршаған ортаның өзара байланысқан жүйесі тұрғысынан қарастырады.
- **Ұзақ мерзімді:** Клуб мүшелері әлемдік жүйенің онжылдықтар мен ғасырлардағы даму перспективаларын зерттейді.
- **Панаралық байланыс:** Рим клубы жаһандық сын-қатерлерді жан-жақты талдау үшін әртүрлі сала мамандарын – ғалымдарды, саясаткерлерді, бизнесмендерді біріктіреді.

«Өсу шектеулері» есебі және оның жаһандық қауымдастыққа әсері

1

Есепті жариялау

1972 жылы Рим клубы тарихтағы маңызды оқиғаға айналған «Өсудің шегі» атты алғашқы баяндамасын ұсынды.

2

Ғаламдық процестерді модельдеу

Баяндамада әртүрлі факторларды ескере отырып, адамзаттың болашақ дамуын болжау үшін компьютерлік модельдер пайдаланылды.

3

Дағдарыс туралы ескерту

Есепте тұтыну мен қоршаған ортаның ластануындағы ағымдағы үрдістер сақталса, жаһандық жүйенің күйреуі мүмкін екендігі ескертілді.

ГРАДСКАЯ ОБЛАСТНАЯ
БИБЛИОТЕКА

ЛЕКТОРИЙ

27 АПРЕЛЯ 1

ОБ ИДЕЕ
ПРОСВЕЩЕНИЯ
РИМСКИЙ
И ЭТИКА

РЕЙ ЗИЛЬБЕР,
ДАТ ФИЛОСОФСКИХ НАУК

-68-82

Рим клубы анықтаған жаһандық проблемалар

Популяциялық жарылыс

Рим клубы әлемдегі халық санының жылдам өсуі шектеулі табиғи ресурстар мен экожүйелерге орасан зор салмақ түсіретінін анықтады.

Табиғи ресурстардың сарқылуы

«Өсу шектеулері» есебі тұтыну мен өндірістің ағымдағы қарқыны ұзақ мерзімді перспективада тұрақты емес екенін көрсетті.

Қоршаған ортаның ластануы

Рим клубы адам денсаулығы мен қоршаған ортаға елеулі әсер ететін ауаның, судың және топырақтың ластану қаупінің артып келе жатқанын атап өтті.

Әлеуметтік теңсіздік

Рим клубының талдауы жаһандық экономикалық жүйе бай және кедей елдер арасындағы алшақтықтың ұлғаюына әкеліп соғатынын көрсетті.

Капитализм және оның қоршаған ортаға әсері

Соңғы онжылдықтардағы капитализмнің бұрын-соңды болмаған өсуі табиғи ресурстардың жаппай сарқылуына және қоршаған ортаның ластануына әкелді. Кез келген жағдайда пайда мен экономикалық өсуге ұмтылу бүкіл әлемдегі экожүйеге елеулі зиян келтірді.

Парниктік газдар шығарындылары, ормандардың кесілуі және судың ластануы - бұл капиталистік өндіріс пен тұтынудың салдары. Жасыл және тұрақты дамуға қарай жылжу үшін экономикалық үлгілерді түбегейлі қайта қарау қажет.

Рим клубының «тұрақты даму» тұжырымдамасы

Тұрақты даму анықтамасы	Негізгі принциптер	Технологияның рөлі	Жаһандық масштаб
Рим клубы «тұрақты даму» концепциясын болашақ ұрпақтың өз қажеттіліктерін қанағаттандыру мүмкіндігіне нұқсан келтірмей, қазіргі заманның қажеттіліктерін қанағаттандыратын экономикалық, әлеуметтік және экологиялық прогрестің үлгісі ретінде әзірледі.	<ol style="list-style-type: none">1. Табиғи ресурстарды сақтау2. Ластану мен қалдықтарды азайтыңыз3. Әлеуметтік теңдік және әділдік4. Ұзақ мерзімді экономикалық әл-ауқат	Рим клубының пікірінше, экологиялық таза технологиялар мен инновацияларды енгізу экономикалық өсуді қоршаған ортаны қорғаумен ұштастыруға мүмкіндік беретін тұрақты дамуға қол жеткізуде шешуші рөл атқарады.	Рим клубы тұрақты даму тұжырымдамасы адамзаттың ортақ мәселелерін шешу үшін барлық елдер мен қауымдастықтардың қатысуымен жаһандық деңгейде қолданылуы керек екенін атап өтті.

Рим клубына және оның қызметіне сын

Рим клубының қызметі ғалымдар мен саясаткерлер тарапынан бірнеше рет сынға ұшырады. Сынның негізгі нүктесі «Өсуге шектеулер» баяндамасында қолданылған әдістеме болды, ол тым жеңілдетілген және дәл емес деп күмәнданды. Сонымен қатар, Рим клубы тәуекелдерді асыра көрсетті және технологиялық прогресті елемеді деп айыпталды.

Кейбір сарапшылар Рим клубы орталықтандырылған жаһандық басқаруды мақсат етіп, ұлттық егемендік шектелуі мүмкін деген үрей тудырды деп есептеді. Рим клубының ұсынымдарына да сын айтылды, олар практикалық емес немесе экономикалық дамуға зиян келтіреді.

Заманауи міндеттер және Рим клубының рөлі

Жаһандық дағдарыстар

Рим клубы жаһандық қауымдастықтың бірлескен күш-жігерін талап ететін климаттың өзгеруі, табиғи ресурстардың сарқылуы және теңсіздіктің күшеюі сияқты жаһандық мәселелерді зерттеуді жалғастыруда.

Тұрақты дамуға жәрдемдесу

Рим клубы жаһандық дамудың анағұрлым теңдестірілген және экологиялық таза моделіне көшуге шақыратын ықпалды дауыс болып қала береді.

Жаңа технологиялар

Клуб қазіргі жаһандық мәселелерді шешуде жаңартылатын энергия көздері мен жасанды интеллект сияқты инновациялардың рөлін зерттейді.

Пәнаралық көзқарас

Клуб жан-жақты талдау және жаһандық сын-қатерлерді шешу жолдарын әзірлеу үшін әртүрлі саладағы сарапшыларды біріктіреді.

Қорытынды: Рим клубы және жаһандық мәселелерді шешу перспективалары

Рим клубы ресурстардың сарқылуы, ластану және климаттың өзгеруі сияқты жаһандық мәселелерге әлем назарын аударуда маңызды рөл атқарды. Оның қызметіне екіұшты баға берілгеніне қарамастан, оның «тұрақты даму» тұжырымдамасы өзекті және сұранысқа ие болып қала береді.

фикация глобальных про

Деятельность

альные проблемы человечества

Экологические

льные

Политичес